

ELS JARDINS BOTÀNICS DE LA XINA

Jardins botànics xinesos: veritables dipositaris d'una de les flors més valuoses del planeta

La Xina posseeix una enorme riquesa florística, de més de 30.000 espècies de flora vascular, que la situa en el tercer lloc mundial, pel darrere només del Brasil i Colòmbia.

Malgrat aquestes xifres, pel que realment destaca la flora del país oriental és per la seva inusual quantitat d'espècies relictos: aquelles que es van originar fa molts milions d'anys, algunes de les quals poden considerar-se autèntics “fòssils vivents”, com el *Ginkgo biloba*, probablement el llinatge més antic d'espermatòfits (vegeu el darrer número de La Brolla), i la *Metasequoia glyptostroboides*, un parent de les sequoies de l'Amèrica del Nord, que va poblar tot l'hemisferi nord al llarg del terciari.

Etiqueta d'un exemplar de *Ginkgo biloba* del Jardí Botànic Municipal de Pequín

Alhora, la Xina compta amb una de les àrees d'especiació recent (i encara present) més importants de la Terra, les muntanyes Hengduan, que representen la part més oriental de l'altiplà tibetà. Lamentablement, però, la Xina és també un dels països amb un ritme de pèrdua d'espècies més elevat del món, i es calcula que entre el 20 i el 25% de la seva flora està en risc d'extinció.

Els jardins botànics moderns representen una de les eines més eficaces per a la conservació de la flora d'un determinat país o regió. Al món occidental, a més, juguen un paper clau en els esforços per a la preservació de la flora: a banda de contenir les col·leccions de planta viva, solen disposar d'instal·lacions adequades per a la conservació de llavors (bancs de germoplasma) i fins i tot d'ADN. A la Xina, però, i bàsicament a causa de la seva convulsa història recent, els jardins no s'han bolcat en la conservació de la flora autòctona fins fa ben poc, tot i que és precisament la Xina el lloc on van aparèixer els primers jardins de la història de la humanitat.

Els primers jardins equiparables als occidentals no es funden, però, fins al segle xx, amb l'excepció del de Hong Kong, l'any 1871, quan encara era una colònia britànica. L'any 1950 n'hi havia una dotzena; els primers anys de comunisme van

representar un petit 'boom' i el 1965 ja n'hi havia 43. La Revolució Cultural (1966-1976), però, en comportà un fre absolut, i no fou fins a l'obertura exterior del país, a finals dels anys setanta, que es tornà a invertir en la construcció de nous jardins: a mitjans dels vuitanta ja n'hi havia prop d'un centenar, i a l'actualitat ja n'hi ha més de 150.

El fet més important en les darreres dècades no ha estat, però, l'establiment de nous jardins sinó més aviat la seva adequació a les tasques científiques, sobretot les enfocades a la conservació *ex-situ* de la flora. I en aquest sentit, la xarxa de jardins botànics de l'Acadèmia Xinesa de Ciències (AXC) ha estat cabdal: es calcula que als jardins de l'AXC, que representen el 95% de totes les col·leccions *ex-situ* de la Xina, hi ha cultivades unes 25.000 espècies de

Població *ex-situ* de *Metasequoia glyptostroboides* al Jardí Botànic de l'Institut de Botànica de Pequín (Acadèmia Xinesa de Ciències), a la tardor

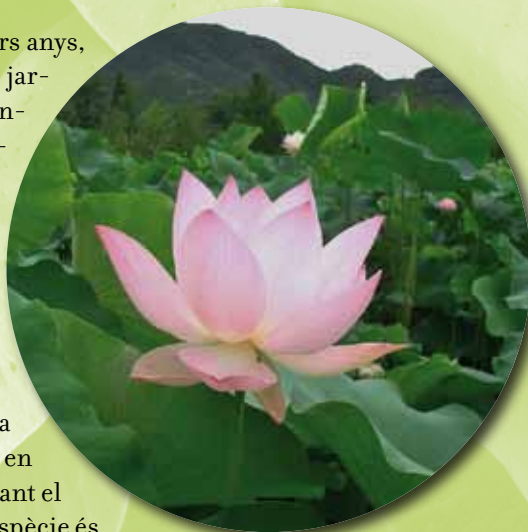
Individu d'*Acer truncatum* (endemisme de Xina i Corea) cultivat al Jardí Botànic de l'Institut de Botànica de Pequín (Acadèmia Xinesa de Ciències)

flora vascular, de les quals 20.000 són natives de la Xina; és a dir, gairebé les dues terceres parts de la flora total. A més, alguns dels jardins de la xarxa estan especialitzats en determinats grups de plantes o àrees geogràfiques. Per exemple, el jardí botànic de Canton té la col·lecció de magnòlies més important del món, mentre que el de Wanzhou està especialitzat en plantes de la regió de les Tres Gorges (Xina central), una de les més riques en diversitat vegetal i greument amenaçada per l'embassament homònim.

D'altra banda, els bancs de germoplasma lligats als jardins botànics també han experimentat grans avenços en els darrers anys: el de Kunming (província de Yunnan) emmagatzema material d'unes 5.000 espècies natives de la Xina, i s'espera que arribi a les 19.000 l'any 2020. D'altra banda, aquest i altres bancs de germoplasma també funcionen com a bancs d'ADN.

Ara bé, tot i els grans avenços dels darrers anys, no tot són flors i violes en el referent als jardins botànics xinesos, i per tant queda encara molta feina per fer. Per exemple, no més una petita fracció (menys del 40%) de les més de 4.400 espècies vasculars incloses a la Llista Vermella xinesa formen part de les col·leccions de planta viva. Una de les altres grans mancances és la poca representativitat biogeogràfica dels jardins: algunes regions d'una gran riquesa florística, com ara l'oest de la Xina, tenen molt pocs jardins botànics. I en darrer lloc, convé també assenyalar que tant el nombre de jardins on una determinada espècie és cultivada, com la mida de les col·leccions, són encara insuficients: de les 25.000 espècies de flora vascular cultivades als jardins botànics xinesos, només una tercera part és present a més d'un jardí.

Jordi López-Pujol
Institut Botànic de Barcelona

Lotus (*Nelumbo nucifera*)
en un estany de Jardí Municipal
de Pequín

BREUS DE L'ASSOCIACIÓ...

www.amicsjbb.org

El dissabte 18 de desembre es va presentar oficialment el web de l'Associació. És una eina que ens permet ampliar la informació sobre els nostres projectes i activitats, i sobre el Jardí Botànic. Ens agradaria que tots hi participéssiu perquè fos un web més dinàmic, i més de tots els Amics: recomanacions, fotografies, avisos hi tenen cabuda.

Algunes dades de l'ús del nostre web:

Mes	Visitants	Accessos
mar 2011	1105	3674
feb 2011	1097	4029
gen 2011	701	3240
des 2010	173	1762
nov 2010	114	822
Total	3190	13527

2,93 Pàgines/visita
54,17% Percentatge de rebot
00:02:15 Mitjana de temps en el lloc
67,26% Percentatge de visites noves
I al Facebook, gairebé arribem als 700 amics.

Si t'interessa rebre setmanalment el recordatori de les activitats programades i altres informacions puntuals, pots enviar un correu electrònic a info@amicsjbb.org amb l'assumpte: MAILING

Assemblea de l'Associació

El dissabte 12 de febrer, al Clot de la masia, es van celebrar les assemblees ordinària i extraordinària de l'Associació d'Amics. A la primera, es va fer un repàs

de la memòria d'activitats del 2010, i es van aprovar tant el resultat econòmic del 2010 com el pressupost del 2011. Després, i sota el sol per gaudir de l'espai natural, es va fer l'assemblea extraordinària, on es va escollir per aclamació Mercè Mestres com a nova presidenta de l'Associació. Els càrrecs de tresorer i secretari es mantenen a petició de la nova presidenta, i per manca de candidatures.

Estatuts

La nova Junta té un repte important, ja que abans de l'agost s'ha d'enllestir el canvi d'estatuts per adaptar-los a la nova llei d'associacions. Tots els amics rebran informació per participar en aquest procés.

Grup de fotografia

Des d'inicis d'any, un grup d'amants de la fotografia s'encarreguen de recollir imatges de les nostres activitats, per millorar, aprendre i oferir noves propostes d'intercanvi a través de l'agenda d'activitats. Cal destacar l'entusiasme i la tasca de Mercè Albaigès i Jordi Millet.

Festa de la Primavera

Com sempre, la nostra festa dels sentits va ser l'ocasió per retrobar-nos els Amics del Jardí. Enguany, els assistents gaudiren, i molt, del concert Diví i Humà ofert pel grup Fòrum Musical. També va ser moment per retre un merescut homenatge a Anna M. Llor, pels seus deu anys al capdavant de l'Associació.